Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 197. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЖОВТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 15, 1983 No. 197. VOL. XC.

ПЛЯНУЮТЬ ПРОДУКЦІЮ ФІЛЬМУ ПРО І. МАЗЕПУ

Гриніч, Конн. — Тут створилася неприбуткова Фундація ім. Мазепи, з ціллю поширювати українську культуру при допомозі міжнародних засобів масової інформації.

Фундацію очолив д-р Зенон Матківський з Шорт Гіллс, Н.Дж., відомий український активний громадянин і спортовець, і вона поставила собі як перше завдання випродукувати коштом мільйонів долярів фільм оснований на житті гетьмана Івана Мазепи.

Д-р Зенон Матківський

„Фільм має за завдання — як інформує голова Фундації д-р З. Матківський, показати світові нашу культуру і рівночасно інспірувати українців у вільному світі, але перш усього своєю величиною здобути для вільних українців більший доступ до засобів масової інформації".

Дохід із фільму „Мазепа" буде призначений на дальші продукції фільмів з українською тематикою, театральних вистав, публікацій з української історії і української народної творчости, як і на платівки української музики.

„Ще ніколи досі не пляновано українського фільму такої величини", — стверджує д-р З. Матківський, а при тому запевнює, що фільм матиме якнайкращий сценарій, якнайкращих режисерів та акторів. В тій цілі ініціятори Фундації мають вже запевнену підтримку та поміч Українського Наукового Інституту в Гарвардського Університету і професорів відділу славістики Йорк університету в Торонто. Плянується також просити фахових дорадників з української спільноти у справі костюмів, музики та інших подробиць того історичного фільму.

Фундація плянує зібрати більшість потрібного гроша на фільм в українській спільноті і вже починає в тому напрямі працю так в ЗСА, як і Канаді. Датки на Фундацію можна відтягати від податків.

УНСоюз видав англомовну брошуру про Голод

THE GREAT FAMINE IN UKRAINE: the unknown holocaust

Обкладинка брошури про Великий голод.

Джерзі Сити, Н.Дж. — Вшановуючи 50-ті роковини жертв Великого голоду, спричинником якого була червона Москва, „Український Тижневик", Український Народний Союз видав 88-сторінкову книжечку під назвою — „Великий голод в Україні: Невідомий голокост". Опрацювала цю книжечку редакція „Українського Тижневика", а видав її УНСоюз для Крайового Комітету для вшанування Великого голоду в Україні в 1932-33 роках.

Перше видання цієї книжечки — в числі 2,500 копій, роздано поміж державних урядовців, членів Конґресу та засобів масової інформації. Деяке число примірників також роздано 2-го жовтня під час Меморіяльної маніфестації у Вашінґтоні. Незабаром появиться другий наклад; його безплатно розішлють усім передплатникам „Українського Тижневика".

Основними статтями в цьому виданні є: „Штучний голод у 1932-33 роках у совєтській Україні: що сталося і чому?" — авторства д-ра Джеймса Мейса; „Американська 'Червона Декада' промовчування вісток про Великий голод" — пера д-ра Мирона Куропася; інтерв'ю Марка Царинника з британським журналістом Малколмом Маґґериджом на тему Великого голоду, свідком якого він був як кореспондент англійського часопису в СССР. Передмову до видання написав д-р Омелян Пріцак, професор Гарвардського університету і голова УНІҐУ.

У цьому виданні, яке ілюстроване, є також розповіді осіб, що уціліли 50 років тому від штучного голоду; тут вміщені теж пресові звідомлення під назвою: „Спогади очевидців" і в прикінцевому розділі видання є писання українських дисидентів на тему голоду під назвою — „Дисиденти про голод".

Підготовляється до друку теж українська брошурка про Великий голод.

МУЗИЧНЕ МАТІНЕ

Ню Йорк, Н. Й. — Музичне Матіне 72-го Відділу Союзу Українок Америки відбудеться у неділю, 6-го листопада ц.р., о год. 3-ій по полудні в Українському Інституті Америки. Виступають молоді таланти: Калина Чолган — меццо-сопрано, Борис Бакум — флейта, Роман Шевчук — піяно.

10-ЛІТТЯ СУА В МЕЙПЛВУДІ

Мейплвуд, Н. Дж. — В суботу, 29-го жовтня ц.р., о год. 7-ій вечора, в готелі Ромада Інн, 130 ровд 10 Захід, Іст Ґановер, Н.Дж., відбудеться бенкет і забава з нагоди 10-ліття існування 75-го Відділу Союзу Українок Америки. Грає оркестра „Темпо" Іринея Коваля; вступи 25 долярів від особи; столики замовяти, в Анни Мигаль (201) 964-6742.

В Нікараґуа повстанці підпалили склади пального

Манаґуа, Нікараґуа. — Понад 25,000 мешканців головного порту розвантаження нафти в Нікараґуа Корінто були евакуйовані в середу, 12-го жовтня, після того як протиурядові повстанці напали на склади пального, висадили в повітря кілька великих цистерн і запалили склади.

Повстанці заатакували порт ранком у вівторок і спочатку підпалили п'ять великих цистерн з нафтою, потім вогонь поширився на інші цистерни і охопив всі склади з пальним. Урядові джерела говорять, що щонайменше 3,2 мільйона ґальонів пального були охоплені полум'ям.

Корінто є головним портом, складом запасів пальних матеріялів, які Нікараґуа дістає морським шляхом з боку тихоокеанського побережжя в основному з Мехіко.

Нікараґуанські демократичні сили в Гондурасі взяли на себе відповідальність за цей успішний напад, заявляючи, що його метою було „паралізувати воєнний механізм режиму лівих".

Уряд Нікараґуа назвав цей напад повстанців „злочином" і послав ноту протесту державному секретареві Джорджові Шулцові, обвинувачуючи ЗСА в допомозі повстанцям.

Напад на порт Корінто стався безпосередньо перед зустріччю членів спеціяльної комісії, яку президент Роналд Реґен покликав для вивчення проблем країн Центральної Америки, в Сан Хозе, столиці Коста Ріки, з лідером нікараґуанської повстанської групи, яка базується в цій країні, Альфонсом Робельо Кальсхасом.

Перед від'їздом з Сан Хозе до Сальвадору голова президентської комісії колишній державний секретар Генрі Кіссінджер заявив репортерам, що він нічого не знав про напад в той час, як розмовляв з Робельом.

„Єдине, про що ми говорили з Робельо, це політичне положення і можливості, як він бачив їх, виборів та демократичних перетворень в цьому районі", — сказав Кіссінджер.

Поети-письменники розкажуть про себе на Філії УКУ у Філядельфії

Філядельфія, Па. — Осінній семестр на Філії УКУ у Філядельфії почнеться у вівторок, 18-го жовтня, виступом Богдана Нижанківського-Бабая. Цей виступ цього визначного українського поета-сатирика започаткує на Філії УКУ серію викладів українських поетів-письменників ЗСА і Канади, ціллю якої є подати огляд сучасної української літератури на поселеннях. Поети говоритимуть про себе, читатимуть уривки своїх творів та відповідати на запити, що їх їм ставитиме керівник Філії УКУ проф. Леонід Рудницький. Після кожного викладу відбудеться товариська зустріч у долішній авлі Філії.

Крім згаданого Бабая, у курсі візьмуть участь ще такі визначні діячі української культури: Улас Самчук, Богдан Бойчук, Остап Тарнавський і інші.

Як і в минулому, оплати за курс немає; є тільки реєстраційне в сумі 15 дол. за семестр. Виклади відбуватимуться у вівтірки від год. 7:30 до 9-ої вечора. Додаткові інформації можна отримати, пишучи до Філії УКУ у Філядельфії.

У СВІТІ

ПЕКІНСЬКІ ГАЗЕТИ повідомили, що міська рада Пекіну видала розпорядження про заборону з 1-го листопада цього року тримати псів у місті та околицях. На тримання собак потрібно буде мати спеціяльний дозвіл міських властей, який буде дуже важко отримати. Господарі своїх звірят повинні повбивати їх до того часу. Причиною такого протисобачого закону міська рада вважає зростання за останній час псів у Пекіні, які наносять шкоду довкіллю і погіршують санітарний стан міста. Тримання домашніх звірят гостро засуджувалося під час „культурної" революції як „буржуазний пережиток". В Китаї час від часу проводяться тотальні кампанії знищення чогось або когось, наприклад, горобців, мух, інтелектуалів, прихильників так званої банди чотирьох... Тепер прийшла черга на вірних собак.

ВИСОКІ ОФІЦІЙНІ особи Адміністрації президента Роналда Реґена заявили в середу, 12-го жовтня, що Уряд ЗСА попросив президента Південної Кореї Чун Ду Гвана виявити стриманість і не відплачувати силою, якщо виявиться, що Північна Корея відповідальна за вбивство 16-ох високих південнокорейських офіційних осіб, включаючи чотирьох міністрів уряду під час бомбового масового атентату в столиці Бурми Ранґуні минулого тижня. Офіційні представники ЗСА затривожені наслідками масового вбивства і побоюються, що президент Чун може відплатитись військовою силою або великою каральною дією спеціяльних військ. Такі дії Південної Кореї могли б викликати загальну війну між Північною і Південною Кореєю, які воювали вже між собою від 1950 до 1953 року і втягнули в ту війну ЗСА і Китай по протилежних сторонах.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІНІВ Фердінанд Маркос відклав усі офіційні прийняття в середу, 12-го жовтня, „щоб порадитися зі своїми безпосередніми співробітниками і дорадниками", говорить заява президентського палацу Маляканаґ. Президентська заява далі говорить, що Маркос відкладає виконання своїх офіційних обов'язків, щоб зайнятися „спокійними консультаціями" відносно створення нової комісії розслідування вбивства опозиційного лідера Беніньо Акіно. Сальвадор Ляврель, лідер найголовнішої опозиційної партії Філіппінів, заявив на зборах у місті Батанґас, що „Акіно був би з нами, якби Маркос не наказав вбити його".

СОТНІ ІРАНСЬКИХ студентів, вигукуючи „смерть Франції!", демонстрували в середу, 12-го жовтня, перед французьким посольством у Теґрані, протестуючи проти продажу Францією військових літаків типу Супер Етандар Іракові, ворогові Ірану. Війна між Іраном та Іраком триває вже три роки. Прем'єр-міністер Ірану Мір Госсейн Муссаві повторив становище Ірану відносно свободи плавання в Перській затоці. Він заявив теґранському радіо слідуюче: „Ми маємо час і ще раз заявляємо, що, якщо Перська затока стане небезпечною для нас, вона буде небезпечною і для всіх".

ЧАС НА РОЗМІЩЕННЯ в Европі нових американських ракет середнього засягу приближається, а познак на досягнення угоди на переговорах у Женеві між ЗСА і Совєтським Союзом не видно. Відповідні служби НАТО тим часом ведуть приготування відповідних електронних систем і випробовуючого устаткування для обслуговування нових ракет, будуються приміщення для спеціялістів обслуговування ракетних систем. Згідно з повідомленням офіційних осіб НАТО, перші понад 40 ракет прибудуть на европейський континент ще до 1-го січня наступного року.

Е. ЕЙБРАМС ОБОРОНЯЄ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ ЗСА

Вашінґтон. — Асистент державного секретаря для справ Центральної Америки Елліот Ейбрамс, виступаючи з лекцією тут в Джорджтавнському університеті заявив, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки дуже часто є змушений обставинами підтримувати режими, які ведуть несумісну із ЗСА політику тільки тому, що комуністичний режим, який може прийти на це місце, буде ще гіршим для населення і сусідніх країн.

„Якщо ми ближче приглянемося до прокомуністичного режиму в Нікараґуа, — заявив зібраним Ейбрамс, — ми негайно мусимо прийти до висновку, що подібні режими в Південній Америці привели б до цілковитого потоптання прав людини в цьому районі світу. Яка ж тоді альтернатива? — запитував асистент державного секретаря студентів і членів факультету. Очевидно ми мусимо стати в обороні існуючих урядів які не є ідеальними, але принаймні ідуть в напрямі демократизації і соціяльних реформ". Ейбрамс дорадижував вчитись з історії В'єтнаму, Куби й інших країн, які знаходяться в орбіті Совєтського Союзу.

Продовжуючи тему стремління комунізму до гегемонії в світі Ейбрамс підкреслював, що люди, які вміють політично думати і аналізувати події не повинні навіть сумніватися, що, наприклад, сталося б у випадку перемоги марксистів в Ель Сальвадорі, які користуються повною політичною, моральною і матеріяльною допомогою СССР, пропаганда якого поширюється звідти на цілий центральноамериканський простір. У світлі цього, найгірший режим в теперішній ситуації має кращі перспективи до демократизації того суспільства, як комунізм.

Повертаючись до оборони прав людини Ейбрамс навіть не залишав сумніву, що ЗСА повинні докласти максимум зусиль, щоб заставити центральноамериканські режими шанувати ці права і від цього узалежнювати американську допомогу, допомагаючи таким способом демократизувати і поліпшувати загальну ситуацію.

„У правдивому світі, тобто у практичній політиці, треба вибирати часом не між добром і злом, а між злом і трагедією", — відмічував Ейбрамс, який вкінці сказав, що взагалі врятування кожної держави від комунізму і впливу на неї СССР є, на його думку, справжньою перемогою справедливости.

В КНР ПОЧИНАЮТЬ ЧИСТКУ ПАРТІЇ

Пекін, КНР. — Центральний комітет китайської комуністичної партії схвалив пляни проведення великої чистки рядів партії від членів, які виявилися охоплені корупцією, були нездібними керівниками або занадто радикальними, а тому не відповідають теперішнім вимогам прагматичної політики нового керівництва, очолюваного Денґ Шіяо-пінґом.

Подробиці кампанії „консолідації" і „виправлення" були опубліковані в довгому документі, виданому після таємної сесії центрального комітету партії.

Цей центральний комітет, який був вибраний на XII з'їзді партії у вересні 1982 року, мав зібратися на дводенний пленум цього місяця. Але про відкриття пленуму ніколи не повідомляли, а чужоземним репортерам сказали тільки, що пленум відбувся тоді, як їх зібрали у міністерстві закордонних справ у середу, 12-го жовтня, і роздали довгий текст про „консолідацію партії".

Пленум, очевидно, зміцнив позиції Денґ Шіяо-пінґа і його прагматичну лінію на модернізацію Китаю, тобто поступове спрямування партії і китайського народу далі від галасливої лівацької політики Мао Зедонґа.

Одночасно із схваленням кампанії „виправлення стилю" центральний комітет також підтримав пропозицію обновити партію новим набором з рядів науковців, технічної інтелігенції та інших освічених спеціялістів, яких переслідували як інтелектуалістів, а також приймати в партію більше жінок і представників етнічних меншостей.

Кампанія очищення партії розрахована на три роки. Для її проведення створена спеціяльна комісія, яку очолив генеральний секретар партії Ґу Яо-банґ.

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ секретар, а тепер голова президентської двопартійної комісії для справ Центральної Америки Генрі Кіссінджер, заявив, що уряд Ель Сальвадору знайшовся в критичній ситуації між двома екстремними силами — марксистами підтримуваними Москвою і Кубою та правими консерватистами, які також стосують політику сили. Він однак думає, що бій в Ель Сальвадорі ведеться за принципові справи і справжню свободу латиноамериканських держав, які не бажають собі домінації комунізму в цьому районі світу. Американський нарід і Уряд повинен трактувати Ель Сальвадор як головний пункт боротьби і допомагати місцевому легальному урядові дійти до якогось порозуміння з опозицією та переведення вільних виборів і мирного полагодження існуючого конфлікту.

КОЛИШНІЙ СЕНАТОР З Вайомінґу Клиффорд Генсен відтягнув свою кандидатуру на пост секретаря Департаменту внутрішніх справ з огляду на здоров'я. Президент Роналд Реґен заявив, що він особисто був би задоволений кандидатурою Генсена, бо він, перейнявши Департамент після Джеймса Ватта, зміг би задовільнити всі сторони, які раніше не були задоволені політикою попереднього секретаря. Щойно тепер виявилося, що К. Генсен був одним з найсерйозніших кандидатів на згадане становище.

ВИДАВЕЦЬ ПОРНОҐРАФІЧНОГО журналу „Гастлер" Леррі Флинт проголосив, через свого адвоката, свою кандидатуру на президента з Республіканської партії і він змагатиметься з президентом Роналдом Реґеном за номінацію на Конвенції Республіканської партії. Федеральна виборча комісія підтвердила ці інформації. „Я вважаю, що маю усі кваліфікації, які відповідають вимогам виборчої комісії", — заявив Флинт кореспондентам. Спостерігачі кажуть, що Флинт не матиме великих фінансових труднощів, бо його майно оцінюють на понад 100 мільйонів долярів. Тому він і назвав себе „республіканцем".

СУДДЯ ВЕРХОВНОГО суду ЗСА Сандра О'Коннор звернула увагу щоденникові „Ню Йорк Таймс", що він зігнорував одиноку жінку у цьому суді, а тільки назвав „дев'ять членів-мужчин". Після отримання такожо листа редакція вибачилась перед С. О'Коннор на головній сторінці газети, але поганий посмак від цієї дезінформаційної нотатки залишився. Між іншим, О'Коннор писала до „Ню Йорк Таймсу" в саркастичному тоні, кажучи, що якщо газета має якісь нові інформації про „дев'ять мужчин" у Верховному суді, то хай перешле на її адресу.

В. КЛАРК ЗАМІНИТЬ ДЖ. ВАТТА

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен заскочив багатьох своїх співробітників і дорадників найменуванням Вілліяма П. Кларка, дотеперішнього дорадника Президента у справах крайової безпеки, на секретаря Департаменту внутрішніх справ. На цьому пості він замінить Джеймса Ватта, який, як відомо, зрезиґнував з цього посту минулої неділі, 9-го жовтня ц.р.

Президент Р. Реґен проголосив офіційно своє рішення в четвер увечері, 13-го жовтня, кажучи, що В. Кларк є „віруючою в Бога людиною, добрим фармером з четвертого покоління і особою, якій я довіряю повністю". Подібно, як його попередник, Кларк не має великого досвіду у веденні такого важного сектора, бо він перед приходом Р. Реґена до влади був суддею в Каліфорнії, але Президент думає, що він буде добрим секретарем внутрішніх справ.

Джеймс Ватт, згідно з інформаціями з Білого Дому, залишається на своєму пості аж до часу затвердження Сенатом В. Кларка. Роберт МекФарлейн, асистент дорадника Президента у справах крайової безпеки і спеціяльний висланник на Близькому Сході, правдоподібно займе місце В. Кларка і буде номінований головним дорадником. Речники Білого Дому заявили, що МекФарлейн повернеться до Вашінґтону з Близького Сходу в половині наступного тижня, після того як він закінчить там переговори з ливанськими речниками про припинення

Вілліям Кларк

перестрілки, яка вміжчасі відновилась і від стрілен ливанських мусулман знову загинув один американський вояк, а два були легко поранені.

Номінація Кларка викликала неґативну реакцію і зі сторони охоронців довкілля, які незадоволені потягненням Президента, бо вони сподівалися, що черговим секретарем внутрішніх справ буде професійна людина. В кожному разі несподівана і скора номінація нового секретаря викликала мішану реакцію в обидвох палатах Конґресу.

Новою сенсацією, якої однак політичні спостерігачі і кореспонденти сподівалися кожного дня, є згода президента Р. Реґена на сформування виборчого комітету в його імені. Сенатор Пол Лаксолт, голова Крайового комітету Республіканської партії заявив, що така згода Р. Реґена майже однозгідна з його проголошенням кандидатури на перевибір на другу каденцію.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД звернувся з формальним офіційним протестом до Норвеґії відносно нагороди Нобеля, даною Лехові Валенсові Норвежською нобелівською комісією. Прем'єр-міністер Норвеґії Кааре Вілльох, сказав, що польський урядовий протест є „нерозумний".

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ У РАДЯНЩИНІ ВМЕРЛИ ДЕСЯТЬ МІЛІОНІВ ЛЮДЕЙ З ГОЛОДУ

НАЙБІЛЬШИЙ ГОЛОД НА УКРАЇНІ, НА ПІВНІЧНІМ КАВКАЗІ ТА НА ПОВОЛЖУ, ДЕ ЗБІЖА ВРОДИЛОСЬ НАЙБІЛЬШЕ

НАСЕЛЕННЯ НА УКРАЇНІ ТІКАЄ ВІД ГОЛОДУ В СВІТ ЗА ОЧІ

МОСКВА НЕ ПУСКАЄ ДО СЕБЕ ГОЛОДНИХ З УКРАЇНИ

Середа, 12-го липня 1933

Берлін (Німеччина). — Сюди прибув з Росії професор шікаґовського університету Ричард Саліт, який пробув довший час у Радянщині та придивився добре до життя большевицьких підданців. Проф. Саліт каже, що найбільше голод лютує на Україні, на південному Кавказі (Кубань) та Поволжу. Він числить, що за останні 6 місяців у Радянщині вмерло з голоду не менше 10.000.000 людей.

Проф. Саліт хоче якнайскорше вернутись до Америки, щоб пропаґувати організацію допомоги голодуючому населенню в Росії на зразок такої організації, яку провадив бувший президент Г. Гувер і яка врятувала в 1921-1923 році міліони людей від голодової смерти. Проф. Саліт каже, що тепер становище в голодових районах Росії значно гірше від того, що було в 1920 році перед організацією АРА.

П'ятниця, 21-го липня 1933

Берлін (Німеччина). — Люди, що тепер прибули з Радянщини, розповідають про страшний голод на Україні. Українське населення, щоб уратуватися від голодової смерти, старається втекти на північ, або взагалі в Московщину, де населення не так обідране владою. До Московщини щастить перебратися тим, що ідуть туди возами або йдуть пішки, бо на залізницях установлено кордон між Україною та Росією й нікого з України не пускають через той кордон, коли людина не має дозволу, або наказу влади їхати до Росії.

Радянська влада боїться напливу міліонів голодних людей та безпритульних дітей з України в московські промислові центри й міста, які ще якось виживляються, бо влада старається їх забезпечити харчами, докладаючи до того всі зусилля. Очевидці кажуть, що тепер ціла Україна знаходиться на возах та на стаціях залізниць. Навіть на найменших стаціях завжди знаходиться від 1.000 до 2.000 людей, які стараються кудись вибратися для шукання харчів. Зрештою ніхто з них не знає, куди й чого іде. Люди мруть десятками навіть у найменших селах.

І становище робітництва стає всі гіршим. На Україні комуністична влада не турбується так за прохарчування робітників, як у Московщині. Робітництву ще якось живеться в тих підприємствах, які комуністи вважають загально-російського значіння.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1 25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Трудна місія Кіссінджера

Коли писані ці рядки, то колишній державний секретар Генрі Кіссінджер роз'їздить на чолі покликаної президентом Реґеном двопартійної 12-тичленної комісії по Центральній Америці, з метою відвідати на протязі шости днів шість тамошніх країн і, так би мовити, з першої руки зібрати матеріял для звідомлення, що його має скласти Президентові. У тому звідомленні має вміщатися плян політики З'єднаних Стейтів супроти Центральної Америки на найближчу і дальшу майбутність. Президент визначив термін для складення такого звіту — 1 грудня ц. р., але Кіссінджер просив продовжити час виготовлення такого пляну, здаючи собі справу з труднощів завдання.

На цю тему появилася у поважному тижневому ілюстрованому журналі „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з 17-го жовтня ц. р. обширна стаття „Центральна Америка — чому там закорінене недовір'я" МекБі, яка покликається на різні джерела й орудує масою дат і фактів, зраджує першорядне знання відносин у країнах Центральної Америки, тамошніх настроїв і цілої атмосфери, поруч із знанням історії американської політики супроти тих країн за останніх 150 років. Вона ставить дуже цікаву тезу, що Комісія Кіссінджера напевно перевірить, що поруч із комуністичною пенетрацією найбільшим ворогом Америки є у країнах Центральної Америки — минувшина американсько-латинських відносин. Від 1946 року по 1983 рік ЗСА висилали до різних країн Центральної і Південної Америки 60 разів своє військо. Воно сприяло тамошнім переворотам, які встановляли прихильний для Америки режим, але воно й було засобом використовування тамошніх країн для економічних, та подекуди й територіяльних користей Америки. Тому в Латинській Америці створилася атмосфера глибокого недовір'я до справжніх цілей американської допомоги проти комуністичного експансіонізму. Це дивна сполука — бажання дійсно дістати від Америки допомогу для врятування у себе демократії і стабілізації відносин, та недовір'я, чи Америка знову не захоче використати свою збройну силу для такої політики, яка вдарить по тих країнах і їх народах.

„Насправді, — читаємо у цій цікавій статті, — центральні американці мають взаємосуперечні почування у відношенні до З'єднаних Стейтів Америки. Поруч із підозрою щодо мотивів і нехіттю щодо втручання Америки, вони подивляють могучість, демократію і технічне знання ЗСА. Проф. Ричард Міллет із Південного Иллинойського університету каже: „Ці взаємини є сполукою любови й ненависти. Латинські американці часто формулюють свої почування словами: „єнкі — забирайся додому", але додають „і візьміть мене зі собою". Американські інтервенції в країнах Латинської Америки так часто сприяли приватним американським економічним інтересам, що кожна поява американського війська чи американської фльоти біля берегів Латинської Америки наче автоматично пригадує недобрі минулі прецеденти. Тому член Комісії Кіссінджера, посадник міста Сан Антоніо Генрі Сіснерос перестерігав, що приявність американської збройної сили в обороні загрожених комунізмом режимів не дала зброї в руки тамошніх комуністичних партизанів, які будуть покликуватися на мариво минувшини. Так само мехіканський президент Міґуель де ля Мадрід Гуртадо, який зберігає з президентом Реґеном особисті приятельські зв'язки, перестерігав перед „показом американської збройної сили", як двосічного засобу політики.

Президент Реґен здає собі справу із складности і трудности захоронити центральноамериканські країни проти загрози їх комунізації. Тому його спеціяльний амбасадор Ричард Стовн, який плавко володіє еспанською мовою, стрічався з лідерами партизанів в Ель Сальвадорі, шукаючи можливости мирного полагодження тамошньої війни. Також члени Комісії Кіссінджера згори заповіли, що вони, перевіряючи на місці відносини й можливості забезпеки країни Центральної Америки проти загрози від експорту комуністичної революції, що його веде Москва руками Куби і Нікараґуа, будуть говорити також із лідерами тих комуністичних партизанів, — чи не можна би знайти з ними гідного компромісу без продовжування збройної боротьби. Це страшенно трудна і складна справа, бо з одного боку ЗСА не можуть допустити, щоб перед самими їх дверима постали нові Куби, нові совєтські сателіти з совєтськими військовими „дорадниками", з другого боку партизани на послугах СССР і Куби не вирečуться своєї цілі — зліквідувати прихильні Америці режими і наставити на їхнє місце режими, які насправді будуть совєтськими базами. Тому Реґен обрав двопартійну Комісію на чолі з Генрі Кіссінджером. Адже проблеми існують на те, щоб їх розв'язувати.

Степан Женецький

ШПИГУНИ В СОВЄТСЬКИХ МІСІЯХ У ЗСА

У Вашінгтоні, при 16-ій вулиці, лиш кілька бльоків від Білого Дому, стоїть сірий, чотириповерховий будинок, наїжений різними електронічними приладдями, та наладований, — як твердять американські офіційні чинники, — шпигунами.

Цей будинок — це совєтська амбасада, у якому, якщо обрахування ФБІ є докладні, працює біля 100 совєтських аґентів для КҐБ, або для совєтської військової розвідки ҐРУ.

За підрахунками ФБІ, у ЗСА находиться біля 400 совєтських аґентів-шпигунів, які діють у Вашінґтоні, при Об'єднаних Націях у Ню Йорку, та при совєтському консуляті у Сан-Франсіско.

Як подає американська преса, — Конґрес ЗСА, розсерджений зістріленням корейського пасажирського літака, у якому заґинуло 269 людей, в тому 61 американців, плянує якусь акцію проти тих імовірних совєтських шпигунів. Американський Сенат проголосив резолюцію, яка вимагає, щоб президент Реґен зменшив число совєтських представників у ЗСА на 100 осіб. Кількох сенаторів, під проводом В. Гадлстона, демократа з Кеннтакі і Джесси Гелнса, республіканця з Південної Каролайни, домагаються також інших заходів, а перш усього, щоб застосувати більш рівномірні права, як для совєтських так і американських дипломатів.

Проти таких обмежень виступають Державний департамент і Центральна Розвідча Аґенція. Вони побоюються, що якщо Америка твердо поступить супроти совєто-московських шпигунів, то Москва напевно відплатиться подібними протизаходами. А якщо так станеться, то на тому напевно втратить Америка, — твердять вони. Сенат заперечує цьому твердженню, вказуючи на слова своєї резолюції, у якій говориться про рівномірне трактування, а не краще становище для ЗСА. Ця сенатська резолюція домагається, щоб була „основна рівність" щодо числа працівників в обох, американських і совєтських дипломатичних місіях. Вона рівнож вимагає, щоб совєтські представники мали ті самі життєві й подорожні обмеження, що їх мають американські дипломати в СССР.

Справа тих приписів тягнеться ще від 1940 і 1950 років.

На початку Другої світової війни американські дипломати були дуже мило бачені в Совєтському Союзі. Кремль розпучливо потребував американської допомоги у бликавичній війні з нацистською Німеччиною. Тоді американські дипломати могли досить свобідно подорожувати по Совєтському Союзі.

Холодна війна, що наступила між ЗСА і СССР після перемоги над Німеччиною, це змінила. На початку 50-их років Совєтський уряд застосував строгі приписи для подорожуючих американців і інших чужинців. В половині 50-их років також американці запровадили подібні подорожні обмеження для совєтів в Америці

Одначе сенатор Гадлстон і інші сенатори твердять, що хоч обмеження є однакові, то все ж трактуваня не є однакові. На це вони подають такі приклади:

— Нерівне число працівників.

Обидві сторони мають біля 200 призначених дипломатів в одній із цих двох країн. Але актуальне число є більше, як це подається. ЗСА мають біля 320 американських працівників в СССР; натомість Совєтський Союз, включаючи працівників Інтуриста і Амторгу, має біля 425 працівників у ЗСА.

— Нові амбасади дають Совєтському Союзові перевагу.

Обидві сторони будують нові амбасади. Совєтська амбасада у Вашінгтоні побудована в околиці гори Альто, біля Вашінгтонської катедралі. Це найвищий пункт у місті, і це дає совєтам перевагу при користуванні в електронічному підслуховуванні. Натомість американська амбасада находиться в найнижчому пункті положення в Москві — на такому місці, що його деякі американські критики називають „багном".

— Немає обмежень для совєтських працівників в ОН.

Большевики в додатку до їхніх реґулярних дипломатів і торгівельних представників мають ще 520 своїх людей, які працюють в ОН у Ню Йорку. ФБІ оцінює, що біля 40 відсотків з них, або більше як 200, працює для совєтської роз-

(Закінчення на ст. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про бенкети, ювілеї і журналістів

Прийшла осінь, а з нею і сезон ювілеїв та бенкетів з цього приводу у нашій громаді. Посипалися запрошення, немов пожовклі листки з дерев, тільки що ці „листочки", звичайно, білої барви та ще і на гарному „крейдяному" папері. Таких багато, що можна б здається ходити кожного кінця тижня на якесь бенкетове святкування.

Найбільше засипані тими осінніми „листочками" наші громадські установи та їхні передові діячі. І як тут подолати всім тим запрошенням?

І як тут кожного тижня їсти печеню із зеленим горошком, овочевий коктейл та ще й слухати десятки промов?

Але звичаєве право, що прийнялося цупко в нашій громаді, каже це робити бо.., не підете ви, як представник вам найближчої установи на бенкети інших, тоді напевно не прийдуть вони, як ваша організація влаштовуватиме ювілейний бенкет.

Отже платите великі гроші, що частенько ідуть в кишені неукраїнських підприємців, та розпочинаєте з осінню свій товарисько-бенкетовий сезон.

Цікаве, однак, що ми впроваджуємо багато звичаєвих прав країни в якій живемо, але не у всьому та не на 100 відсотків. Бо осінній вітер приносить запрошення на бенкети не лише різним громадянам, але також редакторам наших газет та журналів. Ясне, що кожний ювілей та кожне з тим зв'язане святкування, а передусім враховування промовців повинно доконче бути „для історії" задокументоване у пресі. На те вони і є, ті журналісти, щоб писати про все точно. Але коли в американському світі прийнятий є звичай, що хто бажає мати вістку в пресі, той старається не лише запросити журналістів, але ніколи від них за таку прислугу не вимагає заплати. А у нас, навпаки. Бажають, щоб прийти, заплатити квиток та ще посадять десь на „сірому кінці", де із-за шуму людей навіть важко схопити слова численних промовців. Але горе такому українському журналістові, коли він відтак не напише самих похвал про „величезний успіх" імпрези або як помине те чи інше прізвище промовця чи тих, що сидять за президентським столом.

Чи дивуватися, отже, коли журналісти ніяк не спішаться бути учасниками таких бенкетових святкувань та стягають тим може і негодування організаторів, які в такому одному вечорі — його підготуванні і переведенні — бачать своє найважливіше завдання?

О—КА

Совєтський „соціялізм" — смерть селянства

Ленін заплянував знищення селянства і, осягнувши владу, злочин зреалізував. Вже 1917 року Ленін під впливом вчення Карла Маркса писав, що „у ґігантичній боротьбі з імперіялізмом не можна користуватись півзасобами". Робітники мають стати пануючою клясою. Сільський пролетаріят, мовляв, не свідомий, тільки робітники мають стати керівниками і поведуть за собою маси.

Так говорив Ленін 1917 року на зборах робітників Ленінграду. „З робітників треба зформувати три сили — агітаторів, реквізиторів та актив армії. Перед голодними робітниками стоять ситі куркулі, які заховали свій хліб від міста. Зовнішня війна тількищо скінчилася. Тепер починається внутрішня війна. Буржуазія сидить на наповнених добром скринях. Ми повинні скрині відчинити і повернути награбоване".

З весни 1918 року „дрібні власники", згідно з промовами Леніна, стають головними ворогами „працюючої кляси", себто большевиків. Треба довідатись, про кожний пуд хліба, щоб він не пропав. Треба запобігти катастрофі, себто можливості втрати большевиками влади. Треба, — казав Ленін, — зорганізувати хресний похід проти тих, хто ховає хліб. Ленін громив лівих есерів, які їс..о політику називали війною з селянством. Він згадував „скоропадських", які чекають можливости знищити совєтську владу та повернути землю хліборобам, що їх він назвав поміщиками. Врешті, забувши „скоропадських", Ленін з Троцьким цілу їхню маніякальну ненависть звертають на куркулів (кулаків); селянина, який хитається, який боїться невідомого, Ленін обернув майже в гльобальний символ небезпеки.

Смерть або перемога! — гукає гістеричний Ленін, — або ми переможемо гльобального куркуля і оборонимо справу соціялізму — або.. (Ленін. Твори, вид. III, том 23)

Отже головний бій для марксистського пролетаріяту — це була війна зі селянством. Ця війна продовжувалася з літа 1918 року до весни 1921 року. Сівба практично припинилася. Влада конфіскувала хліб протягом весни і літа. Одначе невеликий урожай 1918 року все таки зібрано. Селянство почало боронитись, і Ленін у статті „Товариші робітники! Йдемо в останній і рішучий бій" посилав на село по хліб озброєні відділи міського пролетаріяту. Тоді селянських повстань було вже занадто багато, щоб всіх їх назвати „куркульськими", але Ленін продовжує те саме: „Куркулі, — писав Ленін, — скажені вороги совєтської влади". Тому бій з куркулями Ленін називає „останнім і рішучим". Останній бій означав для Леніна те, що найбільш численна „експлуататорська кляса" повстала проти большевиків, проти „нового ладу".

Ленін не шкодував для хліборобів найгірших лайок і турбувався тим, що куркулів підтримують „середняки", малоземельні селяни. Він хотів був навіть пограбованим хлібом поділитися з „німецькими товаришами". Ленін був готовий послати для підтримки німецької революції не тільки пограбований хліб, але й трьохмільйонову армію.

Для того Ленінового пляну треба було удесятеро збільшити грабунок хліба у селянина, збільшити з допомогою вже збройного грабунок. Для Леніна справа „революції" важливіша була від мільйонів людей, які мали б померти від голоду. У нього в голові була лиш боротьба із „звірями імперіялізму".

Ленін був незадоволений з населення, яке лишилося в країні від „капіталізму". Малося тут на увазі — селянство та інтелігенцію. Одначе і в робітництві помітні були „залишки капіталістичної психології", що Ленінові не було до вподоби, і треба йому до решти знищити також „робочу опозицію".

(Закінчення на ст. 4)

Іван Боднарук

У ПОЛОНІ ПОЧУТТІВ

Для успіху української справи бракує нам єдности і згоди. А тим часом усі в нас про єдність багато говорять, а єдности немає. Незгода — наша смерть. Ми часто вважаємо своїм ворогом кожного українця, що думає не так, як ми. А відомо, що найліпший майстер не зробить нічого з поганого матеріялу, а кепський майстер — з доброго матеріялу. Провід залежить від маси, а маса від проводу. Між обидвома сторонами мусить бути взаємне зрозуміння і довір'я.

Щонеділі і свята молимося у церквах, щоб Бог післав нам єдність. Ми радше повинні молитися, щоб поміж нами настала згода, бо живемо в демократичній системі, де єдність не конечна, а наша участь у демократичному процесі необхідна. Мудрі й чесні патріоти, політики й державні мужі розуміють, що народ не може робити враження хаотичного збіговища. Вони розуміють, що в народі мусить бути згода і співпраця різно думаючих груп і людей. Тому в Англії лідер опозиції навіть отримує окрему державну платню. Невпорядкованість нашого громадського життя відштовхує тих, що ще хочуть працювати для української загальної справи.

Ми любимо сваритися і маємо неуступчивий характер. Гірше, коли ці сварки переходять на поле політики чи національної дисципліни, до якої нас закликали цього року католицькі єпископи у різдвяному посланні. Наша незгідливість і наше невміння співпрацювати та йти на компроміси проявляється не тільки в дрібних справах щоденного особистого життя, але і в таких хвилинах, де йдеться про творення своєї держави. Життя показує, що неволя об'єднувала нас тільки у спротиві до ворога, але не підготовила нас поневолених до співпраці в умовах свободи.

Вказує на це й поведінка наших дисидентів на Заході, бо й між ними нема згоди й вони не можуть стерпіти чужих поглядів. І вони не дають нам прикладу толерантности й пошани до людини та до її права мати окрему думку про таку чи іншу справу. Не зважаючи на заклики наших владик до згоди й порозуміння, взаємини між українцями нездорові. Легко один на одного кидає підозріння, забагато серед нас непорозумінь, часто із-за дрібничок, ображених амбіцій, заздрости і злоби. Кожний думає, що тільки його думки є правильні й розумні. Він готовий співпрацювати, але під умовою, що всі будуть його слухати. Замало в нас взаємного довір'я й вибачливости. Особисті образи, до яких українці схильні, як ніхто інший, переносяться до громадських організацій і вони стають тереном сварки, незгоди і конфліктів. Не далеко ми відбіжимо від правди, коли скажемо, що в нас існує ґін до винищування самих себе. Довголітня неволя в якій ми жили, витворювала в нас почуття меншевартости й породжувала ненависть до самих себе. Нерідко приходить до влади юрба, отой страшний суспільний чинник, що не керується розумом, логікою, чи взагалі якимись засадами етики. Пружина, що керує тією юрбою, звичайно, прямує до повалення та підірвання значення правдивих патріотів.

Біля нас проходять великі події і зміни, а ми воюємо один з одним, поборюємо один одного, замкнувшись у духовому ґетто. Патріотом своєї групи стає деколи не той, що для неї працює, але той, що без стриму й міри накидається на інших. З легкої руки пришивають часто в нас людям, що інакше думають, марку хрунівства, опортунізму, браку патріотизму, готовости до зради тощо. Забувають партійні загорільці, що земляки інших поглядів можуть теж бути українськими патріотами. Брак довір'я до чесности й патріотизму інших українців — це головний симптом нашої політичної незрілости.

Одним із наслідків довгої бездержавности є в наших масах загальне неґативне наставлення до влади взагалі, а до української влади зокрема. Тому що влада на наших землях була чужою, ненависною, несправедливою до поневолених, дехто хотів би звільнитися від усякої влади, всяких обов'язків, примусів і законів. У наших визвольних змаганнях завинила багато отаманщина, яка проявилася не тільки серед військових полководців, але й політиків, коли кожний робив, що хотів, не визнавав центральної влади.

На поселеннях ми маємо розбудувати українознавчі школи та наукові установи, рятувати нашу молодь перед винародовленням, інформувати західній світ про переслідування українців на батьківщині, спростовувати фальшиві дані про наш народ у чужій пресі, протидіяти в оскаржуванні нас у фашизмі й антисемітизмі, видавати книжки про наші Визвольні Змагання, розкривати большевицькі злочини над нашим народом і таке інше. Щоб те все виконати, мусимо об'єднатися і закинути особисті сварки й партійну гризню. Каже Б. Цимбалістий („Тавро бездержавности" у „Свободі", лютий 1982): „Ніякі наші проповіді революції і навіть збройні боротьби держави не створять. А якщо навіть хвилево створили б, то не втримають, доки не буде в нас державницького, тобто політичного зрілого думання, основною рисою якого є почуття національної згоди. А це можливе тільки при визнанні права за кожним українцем мати свої погляди на таку чи іншу справу, без небезпеки бути за це засудженим.

Психологічною основою такої настанови мусить бути довір'я до своїх земляків, до їх чесности, до їх щирої любови до спільної батьківщини. Якщо хтось не може тепер толерувати інших поглядів, якщо він не вміє підпорядкувати інтересів своєї групи інтересам загалу, якщо він вважає, що Україна мусить бути такою, як він або його група цю Україну собі уявляє, інакше „хай не буде ніякої України" — то ніяк не можна бути певним, що він настанову змінить, коли дійсно буде можливість творити державу".

Оксана Бризгун-Соколик

П'ЯТИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ СПАДЩИНИ" В ТОРОНТО

II.

Український Музей Східньої Філії Союзу Українок Канади підготовив в „Театрі І" показ багатих історичних костюмів. Там же була прем'єра нового фільму Галі Кучмій: „Сміх у моїй душі" — про життя та творчість канадського карикатуриста Якова Майданика. Хоч фільм показували кілька разів, Колін Шедор з Онтаріо Плейс сказав, що такі черги він ще тут не бачив... А в „Театрі ІІ" маґік Анатоль Бутко чарував своїми штуками малих та молодих духом...

Справді — розвагами заповнений був цілий день. Як хтось хотів побачити все, то мусів добре набігатися, а варта було!

Елеґантна книжечка — програмка, з усміхненим личком молодої українки, яка в руці тримає канадський кленовий листок, онтарійську трілію та український колосок, інформувала точно, де — що — і коли. Цю радісну обгортку виготовила Слава Сурмач. В програмі була також видрукована стаття — промова Ґарнета Блумфілда, члена федерального парляменту, про голод в Україні. Також стаття „Українці в Судбурах відзначають століття міста", що її написала Марія Стефура, та інші статті, привіти та інформації.

Нарешті, в годині 7:30 почався вечірній концерт на форумі, де люди сиділи і „тримали" собі місця вже від 6-ої години... слухаючи генеральну пробу деяких ансамблів. Програмою вміло проводив Ярослав Волощак з Віндсору.

Привіти виголосили: Бен Ґрис від Метрополітального Торонто, Василь Бойчук від міста Торонто, Сузан Фіш, — міністер горожанства і культури онтарійського уряду, Колін Шедор від Онтаріо Плейс та д-р Петро Глібович — голова Провінційної Ради Комітету Українців Канади — і головний організатор „Українського Дня Спадщини".

Злучені хори „Бурлака", „Трембіта" та „Ясмін" відкрили програму співом „О, Канада". Після того ми почули голос диктора — Я. Волощака, який впровадив нас у княжу добу та представляв нам постаті з неї, які виходили на сцену з повагою, настроєм, зачаровуючи всіх розкішними костюмами. Першою вийшла чарівна Либедь з VII сторріччя. За нею поважна Евдокія з XV сторіччя, вродлива та скромна Анна Ярославна з XI сторіччя, могутній король Данило з XIII сторіччя, повний поваги Володимир великий з X сторіччя, та рішуча та самопевна княгиня Ольга з X сторіччя. Вони при супроводі музики (Стефанія Жовнір-Клос на фортепіяні), входили на сцену та ходили по ній повні княжої гідности. А накінець з ними на сцені вже згадані злучені хори заспівали „Слава Володимиру Великому" — новий твір для мішаного хору Андрія Гнатишишина, дириґував Олег Хміль; тисячі присутніх встали і захопленим оплескам не було кінця. Це не тільки прекрасно підготовила Анна Троян з Українського Музею Східньої Філії Союзу Українок Канади, але воно внесло могутнє почуття, що ми вже були в такій славі колись.

У дальшій програмі виступили танцювальний ансамбль „Тирса" церкви з Бирлінгтону; мішаний хор „Трембіта" — КУК Ошава, дириґент Стефан Гарасовський, при піяні Теодозія Федина; молодий скрипаль Марко Сабат з Фредеріктону Ню Бранзвик, акомпаньювала Дженіфер Франсис; Роксоляна Росляк — сопрано, член Канадської Оперної Компанії, при піяні Стюарт Гемилтон; жіночий хор „Ясмін" з церкви Міссісаґа, дириґент Олена Глібович, яка одночасно відповідала за всі мистецькі виступи „Українського Дня", а при піяні була Христина Шевчук; солістка Анна Ячишин. Танцювальний ансамбль „Веселка" — УНО Судбури, хореограф Тарас Рогатин; Чоловічий хор „Бурлака" — при станиці 1-ої дивізії УНР, дириґент Олег Хміль, при піяні Михайло Бубна; солісти Василь Драбик, Андрій Сорока; Танцювальний ансамбль „Верховинці" — СУМ — Торонто, хореографія — Євген Трус та Надя Луцюк. На закінчення з'єднані хори заспівали „Владико неба і землі" зі солістом Олегом Хмелем, дириґував Стефан Гарасовський. Остання пісня було могутнє „За тебе, Україно!" — Людкевича, з'єднаними хорами дириґував Олег Хміль, при піяні С. Жовнір-Клос.

Точно в годині 10-ій скінчився концерт. Публіка з почуттям вдоволення, що приємно провела час, розходилася додому. А молодь збиралася на форумі, бо це забава! — і мала грати „Нова Хвиля" з Петром Пирогом та Голубцями...

Що ж можемо сказати ми; учасники чудового „Українського Дня Спадщини" на Онтаріо Плейс?

Спасибі організаторам та всім, хто чимнебудь допоміг у здійсненні такого милого і корисного дня. І погода ідеально дописала! Колосальна праця за всіми вами, а успіх дня та вдоволення відвідувачів хай будуть скромною заплатою за всі труди!

А ви не могли прибути? Шкода! Вже тепер собі заздалегідь укладайте пляни, щоб сюди прибути в неділю на наступне літо.

Шпигуни...

(Закінчення зі ст. 2)

відки. До них Америка не може застосов"вати жадних обмежень для подорожних, бо вони підпадають під приписи, що відносяться до працівників ОН. А наслідок є такий, що для совєтських працівників в ОН є багато легше подорожувати по Америці і збирати потрібні їм інформації.

— Електронічне підслуховування, спеціяльно у Сан Франсіско.

Коли ЗСА відкрили консулят у Ленінґраді (в основному для допомоги американським туристам), тоді совєтам було дозволено відкрити консулят у Сан-Франсіско. Совєти — сказав один сенатський знаток — мають 41-го працівника у Сан-Франсіско, які мають для електронічного підслуховування „копальню золота" для інформації із поблизької Сілікон долини, серця американської високотехнологічної індустрії.

Цю сенатську резолюцію мають скоро піддати під наради Конґресу і Сенату — де, як того сподіваються представники Уряду, — вона буде затримана. Державний департамент зокрема затурбований тим, що Сенат приймає тверду поставу відносно тих справ з кількох причин: „Коли ми викинемо 100 совєтів і Москва зробить те саме, то наша амбасада стане непрацездатною", — говорить один американський знавець. „І хто буде більше пошкоджений — совєти чи ми?"

Інший урядовець твердить:

„Совєти можуть лиш читати журнал „Авієйшн [illegible] „Вашінґтон Пост" або „Крищен Саєнс Монітор" і вони довідаються дуже багато про ЗСА. Натомість Совєтський Союз є замкненою суспільністю і ми нічого в цей спосіб не довідаємося".

У кожному разі, — твердить сенатор Д. Мойниген, — демократ з Ню Йорку, що є дуже осторожним відносно резолюції Гадлестона, ЗСА потребують більше дипломатів в СССР, а не менше. ЗСА повинні поширити свою присутність у Совєтському Союзі, а не поступати так, щоб її зменшити.

Є також важливим відмітити, — твердять інші знавці, — що ЗСА мають 225 до 250 „місцевих працівників", які є затруднені в американській амбасаді в Москві. Це є росіяни, італійці, мехіканці й інші, які працюють як шофери, доглядачі будинку, кухарі, кухонні помивачі, телефонні оператори тощо. Натомість совєти не мають „місцевих працівників" у Вашінґтоні — вони бояться, чи вірніше, не довіряють їм і тому привозять своїх людей зі Совєтського Союзу. Таким чином число їхніх працівників є наявно більше і це можна доказати.

Так представляється справа совєтських шпигунів у ЗСА. Чи Вашінґтон щось зробить, щоб зменшити їхнє число — покажуть найближчі наради Конґресу над цією справою.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ

YIII — 83

11,584.00 дол. Українське Патріярхальне Товариство — Відділ Ню Йорк,
4,300.00 дол. д-р Микола Ценко,
150.00 дол. Стефанія Драйер,
по 100.00 дол. Микола і Марія Петришин, д-р Володимир Іванків,
90 дол. А.І.Гуцуляк,
по 50.00 дол.: Йосиф Губчак (місячна пожертва), Оксана Поритко, Олена Куса (в пам'ять Мужа бл. п. Івана Кусого),
40.00 дол.: Марія Форостина,
по 25.00 дол.: Володимир і Наталія Масюк, Остап Ґац, Петро Мельникович, Родина Куриляк (замість квітів на могилу бл. п. Оксани Рудакевич), Теодор і Марія Ґелемей, Микола і Лідія Бульба, Станислава Дворян,
по 10.00 дол.: д-р Богдан і Ірена Лончина, Евген Тимус,

На Стипендійний Фонд Товариства Свята Софія зложили:
по 100.00 дол.: Українське Патріярхальне Товариство — Відділ Бофало, Н.Й., Допомогова Секція УКК — Відділ Бофало, Н.Й.

Збірка на Видання Генетичного Словника — замість квітів на могилу бл. п. проф. д-р Миколи Доберчака — переслала д-р М.Доберчак,
зложили:
по 50.00 дол.: Люба Клюфас-Мосевич, інж. Параскевія Сось,
55.03 дол. інж. Микола і Ірена Голічек (Торонто),
20.00 дол. Петро і Віра Дибайло,

Збірка в пам'ять бл. п. Ольги Траска — Балтимор, Мд. — Зібрав Володимир Сушко, переслала Ірена Терзаєв,
зложили:
по 25.00 дол.: Юрій і Марія Яців, Тарас і Таня Хархаліс,
по 20.00 дол.: Василь і Оксана Полійчук, Грицько Телюк, Лев і Ґертруда Подоляк, Орест і Марія Поліщук, Богдан і Іванна Яців, Анна Тимюк з Родиною, Марія Хархаліс,
по 10.00 дол.: Володимир і Ольга Сушко, Володимир і Наталія Романовські, Дарія Чорнодольська, Василь Татчин, Лідія Шавяк, Іванна Мацюрак, Евгенія Чорняк, Богдан Чапельський, Стефан Поліщук, Андрій Лихолай, Остап Самалюк, Йосиф Поліщук, Ед і Нан Відемер, Семен і Анна Поліщук,
по 5.00 дол.: Іванна Хмілевська, Андрій Чорний, Софрон Ганкевич, Андрій Чорнодольський, Адам Ціздин, Іван Малко, Юліяна Шавяк-Паславська, Евгенія Стельмах, Микола Купинич, Дмитро і Марія Головей,

Листа ч. 1168 — збірка в пам'ять бл. п. Іванни Крат — Гілсайд, Н.Дж. зібрав і переслав Василь Гнатів — Нюарк, Н.Дж.
зложили:
по 10.00 дол.: Володимир і Марія Левицькі, Іванна Бартошик, Люся Питван, Олександер Шум, Богдан і Елза Корилак, Казимир Янда,

Листа ч. 1181 — збірка Українського Патр. Товариства Відділ Нюарк, Н.Дж. — Дар Любови для Блаженнішого Патріярха Йосифа у 20-ліття визволення з московської неволі, — зібрав і переслав Василь Гнатів,
зложили:
285.00 дол. Укр. Патр. Товариство — Відділ Нюарк, Н.Дж.,
250.00 дол. Ансамбль Бандуристів „Гомін України", Нюарк, Н.Дж.
по 100.00 дол.: Василь Пасічняк, д-р Роман і Наталія Кравчуки, Ф. і А.Луцишин, Володимир і Анастазія Псуй,
60 дол. Осип і Наталія Сиґіда,
50.00 дол. Василь Гнатів,
25.00 дол. д-р Ірина Терлецька,
по 20.00 дол.: Марія Юркевич, д-р Евген Перейма, Тарас Пастушенко, Зенон Тимків, Роман Яськів, Ірина Яворська, мґр Володимир Сенежак, Богдан Стусик,
по 10.00 дол.: проф. Дарія Каранович, Іван Сорока, Михайло Гнатишин, Зиновія Воробець, Володимир Роговський, інж. Лев Копенський, Юра Яримович, Ольга Цар,
по 5.00 дол.: Іван Чировський, Віра Данець,

Товариство Свята Софія — Комісія Патріярхального Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-74380645
Чеки просимо виписувати на:
St. Sophia Religious Assoc. — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd.
Philadelphia, Pa. 19117

Народилася нова книжка

Дня 14-го вересня в приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації (КУМФ) у Торонто відбулася святкова презентація нової книжки-альбому вишивок „Українська вишивка", яка вийшла заходами Ліги Українських Католицьких Жінок.

На вечір зібралося понад 150 ентузіястів вишивки. Мирослава Загребельна, голова ЛУКЖ Східньої Епархії Канади, відкрила вечір та привітала гостей. Тоді попросила Оксану Бризгун-Соколик до слова.

О. Бризгун-Соколик розповіла, як група сеньйорок „Наша спадщина і традиція" при торонтонській епархіяльній управі ЛУКЖ зорганізувала курс вишивання у вересні 1972 року. П. Винницька, яка очолювала цю групу сеньйорок, звернулася до Слави Турко, щоб вона стала інструкторкою курсів бо знала, що вона знавець вишивкарського мистецтва, — такі курси провадила в Монтреалі вже в 1962 році. У програму С. Турко ввела ознайомлення курсанток з різними родами виконування стібів та їх кольоритом, в залежності від околиць районів, з яких дана вишивка походить.

Слава Турко вишукувала у доступних їй альбомах-книгах взори вишивок з поясненнями до них. Ті взори вона утривалювала, вишиваючи їх на окремих платках. В цьому допомагали їй учасниці курсу. Ці зібрані платки вони відфотографували і уложили в альбом з двомовними поясненнями.

В тому часі курсантки з С. Турко вишили єпископські ризи старовинними гафтами і священичі ризи буковинським стібом. С. Турко провадила курси тільки п'ять років, потім захворіла, і ведення курсів перебрала Ярослава Винницька і одна з курсанток Анна Клобукар; курси велися дальших п'ять років.

Група сеньйорок „Наша спадщина і традиція" задумали відзначити десятиліття своєї праці в 1982 виданням альбому-книжки з матеріялів, зібраних на курсах. Група дістала фінансову підтримку від „Ню Горайзон" на покриття частини коштів друку. Праця стала збірна: редакторками альбому є Ярослава Винницька та Марія Зелена. Авторка тексту — Ярослава Турко; на англійську мову переклали Ярина Цибульська та Галина Ключко. Мистецьким оформленням та фотографією зайнялися Корін і Джеррі Конетта; мистецьким дорадником була Ліда Палій; головою видавничого комітету Мирослава Загребельна — голова Торонтської Епархіяльної Управи ЛУКЖ.

В книзі поміщено імена всіх, що виконали зразки вишивок (8 жінок), як і видавничий комітет — 11 жінок, та імена вісьмох жінок, які вишивали єпископські ризи.

За словами редакторки Я. Винницької, ціллю книжки є познайомити ширше громадянство зі зразками вишивок з різних районів України, щоб не змішувати їх з вишивками інших народів, зберігати чистоту стилю і рівночасно пропаґувати маловідомі рушникові і підризникові взори. Цю роботу на торонтонському терені започаткувала Люба Луцька, а Слава Турко і курси „Наша спадщина" продовжили і поширили.

От і нова книжка-альбом перед нами. Естетично розміщені кольорові знімки вишиваних хусток, є їх коло 45, кожний район на окремій сторінці, з поясненням кольорів та стібів, всі у двох мовах. Також кілька сторінок, присвячених мережкам і традиційним рушникам. Приємно переглядати, приємно почуватися власником такої книжки, — сказала О. Бризгун-Соколик. Потім вона висловила подяку Славі Турко, яка вчила вишивати стильові взори, що вчила розрізняти правильне від невартісного, що вчила любити, розуміти і шанувати цю галузь нашого народного мистецтва, яка сягає далеко в передхристиянські часи.

Тут можна згадати, що вона у у своїм особистім альбомі має понад 400 вишитих платків та 200 рисованих, уложених по районах України. Це, так би мовити, географічне зацікавлення вишивкою, мабуть, пов'язане з її професією. С. Турко студіювала географію у Краківському університеті, і біологію, і вчила ці два предмети в гімназії сестер Василіянок у Станиславові. С. Турко — автор книжечки „Український ол?г" і співавтор книжки СФУЖО „Українські народні звичаї у сучасному побуті".

Признання слід висказати і групі сеньйорок, які вирішили залишити нам щось вартісного, тривалого, — сказала доповідачка, — бож гроші — дар від „Ню Горайзон" група могла використати на прогулянку чи іншу розвагу. Ще в 1975 році ця сама група сеньйорів видала книжку „Начерк історії Ліги Українських Католицьких Жінок", редакторкою якої була також Ярослава Винницька. Книжка залишилася не тільки як доказ їхньої праці, але і доказ розуміння вартости друкованого слова.

Наша вишивка вже має запевнене місце як декоративний чинник серед наших співмешканців. От подивімся на туристичні реклями Манітоби чи Альберти, з яких усміхаються танцюристи в полтавських строях. А там кольоритна афіша розвагової програми в Монтреалі в часі Олімпіяди 1976 року, на ній пара українських танцюристів у полтавських костюмах притягали очі відвідувачів. Ну, а цього тижня білет „Вінтеріо" має вишивану полтавку! Це все — зорові ефекти, повні естетики, радости, гармонії, життя. А чи знають чужинці зміст, значення мотивів наших вишивок? А чи багато з нас знає про вишивку, її зміст, її суть? Її, як свідка та доказ нашої стародавньої культури?

Кілька років тому багато з нас мало нагоду бути на виставці „Народні мотиви на модерній одежі". З виставкою, яка мала прекрасні експонати, приїхала і творець їх Стефанія Кульчицька. Поміж вишивками ми зауважили вишивку, яку авторка назвала „Дружба народів". Вияснювала вона, що там „мистецьки" злучені український, білоруський і ще якісь інші взори...І хто колись буде знати, що кому належить?

І тут, власне, є суть цього альбому. В ньому є типові стильові взори з різних частин України. З ним у руках можна пізнавати, сортувати, вибирати, не мішати, притримуватися кольорів та стібів. Він поможе всім, від найменших до найстарших, від початківців до знавців. В одному альбомі можна чужинцеві показати багатство цілої України. Він має спис авторів і книжок-альбомів, де можна далі шукати та вибирати. Вишивка в крові України. Вишивка — невід'ємна частина нашого буття тисячоліттями. Тож навчімся її розуміти, шанувати, з любов'ю плекати так, як це роблять наші сестри на далекому засланні, де творять мистецькі чуда, не маючи до того жадних обставин. Вишивки, котрі діста лися на Захід, є видані в книжці „Invincible Spirit".

На закінчення свого слова Оксана Бризгун-Соколик поґратулювала Лізі Українських Католицьких Жінок за видання книжки-альбому „Українська вишивка".

Потім Слава Турко подякувала всім вишивальницям, які вишили платочки до альбому, і всім тим, що зайнялися виданням цього альбому. П-і Загребельна представила всіх співучасників альбому, запросила до перекуски та заохотила оглянути виставку вишивок.

Гості могли побачити виставлені оригінальні платочки і чудові традиційні рушники, які вишила С.Турко і її курсантки.

Сам альбом притягає око. Розміру 10 інчів на 8 1/2 інча з кольоровими і чорно-білими репродукціями вишитих вишивок на 68 сторінках альбому, має також мапу зі зазначеними районами, з яких різнорідні вишивки походять.

Це нове видання ЛУКЖ в Торонто напевно знайде позитивні відгуки у тих, що цікавляться нашою вишивкою, нашою культурою

О. К. С.

ГРАЙ, БАНДУРО, ГРАЙ!

Для українців, які проживають на Британських островах рік 1983 розпочався в незабутній спосіб. Особливий він тим, що вперше повстала культурно-мистецька, музична одиниця в Болтоні, північно-західня Англія, яка з власної ініціятиви взяла собі за завдання вивчати кобзарське мистецтво, гру на бандурі. Мабуть, цей крок спонукає молодих українців зацікавитися бандурою та висунути її на своє заслужене місце серед інших видів музичного мистецтва тут в далекій Англії.

Крім всім відомого Володимира Луціва, тенора-бандуриста, який є членом старшого покоління, Англія не має своїх молодих бандуристів, які продовжували б важливу місію пропаґування культу бандури, думи, кобзарів. Тому власне рідко чути мову про бандуру, а саме мистецтво виглядає приспане.

Восени 1982 р. почалися перші заходи на неформальній базі, якось угрупувати цікавих охочих, які посвятили б час вивченню гри на бандурі. Старання увінчалися успіхом тим, що 8-го жовтня 1982 р. відбулася перша назначена проба нового, самоучного, бандуристського ансамблю. З'явилося тріо молодих ентузіястів — Юрко Бабчук (з Манчестеру), Ігор Лучка та д-р Любомир Мазур (з Болтону), щоб відбути свою першу пробу.

Була в них мета появитися перший раз з виступом на сцені під час українських Різдвяних Свят. Сам інструментальний склад виглядав як слідує — одна Чернігівська хроматична бандура та дві бандури з перемичками, власний виріб відомого українського столяра-майстра Гладя з полудневого міста Ґлостеру.

Спочатку проби відбувалися один раз на тиждень та тривали безперервно три години. Коли наближався час до виступу, то тріо відбувало свої проби вже два раза в тижні. Очевидно, робилося скільки можна було під час проб, але таки найбільший вклад праці кожного члена мусів бути в себе вдома на самоті. Так вчилося тріо бандуристів само від себе, врешті зумівши до часу празника Свята Різдва Христового вивчити грати три коляди та ще й до того приспівувати.

Перший Різдвяний виступ відбувся в місті Болтоні 9-го січня ц.р. Виявився він надзвичайно вдалим та великою несподіванкою для місцевої української громади, а це тільки тому, що зумілося тримати вістку про створення бандуристського кола добре в таємниці. За виконання коляди „Днесь поюще", „Спас наш народився" та „Стань Давиде" з гуслами бандуристів нагородили гучними й бурхливими оплесками. Подібний виступ відбувся тиждень пізніше в сусідній українській громаді Манчестеру, де також виступ зробив надзвичайно миле враження на всіх присутніх.

Такі були перші відважні кроки Болтонських бандуристів. Очевидно, бачучи такий вдалий наочний успіх, це збудило в них заохоту до дальшої праці. Почувши виступ тріо, приступив до складу молодий Іван Гнилиця (зі Стокпорту), маючи свою власну хроматичну бандуру. В нього зродилося таке саме бажання навчитись грати на бандурі й поповнити склад своєю особою.

Вже тепер бандуристи приготовлялися квартетом до свого чергового виступу, поклін великому Кобзареві Тарасові Шевченкові. По двох місяцях бандуристи знову виступили в себе вдома на Шевченківському Відзначенні 20-го березня в Болтоні, даючи від себе дві точки, Шевченківські твори — „Реве та стогне Дніпр широкий" та „Тарасова ніч", співом при супроводі бандур. Без сумніву треба таки ствердити, що виступ вдався не менш успішно, ніж попереднього разу, що надало молодим кобзарям наснагу до дальшої праці.

І так далі з подивугідним захопленням працюють англійські молоді бандуристи по сьогодні. Працюють із великою охотою, знаючи, що їхня праця не йде намарно, надзвичайно вартісна й корисна, допомагає членам молодого покоління зберігати свою унікальну ідентичність, своє рідне українське „я", з якого вони такі горді. Вони знають також, що при цій нагоді вони дають спочатку українцям, а згодом сподіваються давати чужинцям нагоду насолодитися пишним, чарівним звуком рідного українського інструменту бандури, який так тісно в'яже теперішнє покоління зі своїм історичним, прадідівським, давноминулим.

Д-р Любомир Мазур

У Мюнхені помер о. протодиякон д-р Б. Сенишин

Мюнхен, Німеччина. - Головна Рада і Управа Української Медично-Харитативної Служби інформують, що тут в понеділок, 3-го жовтня 1983 року, несподівано помер на 72-му році життя бл. п. о. протодиякон і доктор-дентист Богдан Сенишин, голова УМХС, колишній Червоний Хрест на чужині.

Заупокійна Богослужба була відправлена у п'ятницю, 7-го жовтня о год. 9-ій рано в катедральному храмі при Шені вулиці 57, а похорон відбувся того ж дня о год. 1:30 по полудні в новій українській дільниці Вальдфрідгоф.

КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА з Демократичної партії сенатор Ернест Голлінґс, демократ з Південної Каролайни попав у клопоти з багатьма демократами Айови і еспаномовними американцями, назвавши прихильників сенатора Алена Кренстона „нелеґальними американцями". Голлінґс негайно перепросив своїх опонентів, але перепросини не мали великого впливу і кампанія проти Голлінґса продовжується. Деякі з противників сенатора доражують йому зрезиґнувати з амбіцій стати президентом ЗСА.

Совєтський...

(Закінчення зі ст. 2)

Є відомий зловісний вираз Карла Маркса, вчителя Леніна, про „ідіотизм селянського життя". Маркс села не любив і не хотів знати, він цілком іґнорував творчий характер праці селянина.

Чи Ленін вірив Марксові про „ідіотизм сільського життя" — невідомо. Можливо що так. Тому прийшла урбанізація. „Комунізм" будувати нелегко з людьми, отруєними „дрібновласницькими" вадами. Вихід простий — треба цих людей знищити. Врешті і робітники зрозуміли, що їх посилають на село відбирати хліб не у „куркулів", а в голодних дітей...

Тоді прийшло кронштадське повстання моряків. Велика частина їх були українці. Повстанців розстріляно.

К. М.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

В пам'ять Дорогої БРАТОВОЇ

бл. п.
ОЛЬГИ МАШТАЛЕР
з дому ШЕПАРОВИЧ

складають 25.00 долярів
на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД СВ. СОФІЇ

ОЛЬГА І ЯРОСЛАВ РОМАХИ

Ділимося сумною вісткою,
що 13-го жовтня 1983 р. відійшла у Вічність,
на 76-му році життя
наша Найдорожча
МАМА І БАБУНЯ

бл. п.
ЯДВИГА РОМАНЯК
з дому ЧАЙКІВСЬКА

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 14-го жовтня 1983 р., в похоронному заведенні М. Насевича при Френклін і Бравн вулицях у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в суботу, 15-го жовтня 1983 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Миколая на цвинтар у Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:
доньки — ОКСАНА ПОВЗАНЮК з мужем ВОЛОДИМИРОМ і дітьми МАРКОМ і ДОРІЯНОМ
брат — БОРИС ЧАЙКІВСЬКИЙ з дружиною АНЕЛЕЮ
кузин — ОМЕЛЯН ОРТИНСЬКИЙ з родиною
сестрінок — РОМАН МИКИТА з родиною
сестри в Україні
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

Українська Вільна Академія Наук у США

з сумом повідомляє про смерть
7-го жовтня 1983 р. на 86-му році життя
свого дійсного члена, ученого-економіста

бл. п.
Тимофія Соснового

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа УВАН у США

В глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що 13-го жовтня 1983 року упокоїлась в Бозі, у шпиталі St. Barnabas, Livingston, N.J., на 73-му році життя,
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.
АННА КРАВЧУК
народжена в Україні.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 14-го жовтня 1983 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 15-го жовтня 1983 р., о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя, а опісля на цвинтар Gate of Heaven.

Горем прибиті:
чоловік — ВОЛОДИМИР
доньки —
СОНЯ БЕРАРДІ
ІРЕНА КРАВЧУК
сини — МИХАЙЛО, БОГДАН, СТЕНЛІ, РЕЙМОНД І НІКОЛЯС
та 9 внуків

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 12-го жовтня 1983 року в Чикаґо, Ілл.
упокоїлась в Бозі, по довгій і важкій недузі
наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА, ТЕЩА І ТЕТА

бл. п.
Стефанія Пеленська
з роду Моклович

Уроджена 12-го квітня 1898 р. в Стебнику, Україна, вдова
по бл. п. проф. Богданові Пеленському.

В глибокому смутку:
син — ЯРОСЛАВ ПЕЛЕНСЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
брат — ТЕОДОЗІЙ МОКЛОВИЧ з дружиною ІВАННОЮ
братаниця — ОРИСЯ ГАМЕРСЬКА з мужем БОГДАНОМ і дітьми
братаниця — МАРТА ПЕЛЕНСЬКА
кузинка — МЕЛАНІЯ КОКОРУДЗ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і родиною
шваґер — ВОЛОДИМИР МИСЬКА
свати — КАТЕРИНА Й АНДРІЙ БУКИ з родиною
та ближча і дальша Родина в США й Україні

ПАРАСТАС — в п'ятницю, 14-го жовтня 1983 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенню Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН — в суботу, 15-го жовтня 1983 р., о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак о год. 11:15 на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Кіся Троллє—ентузіястка Гарвардської україніки

Приємно спостерігати щиру прихильність не-українців до української справи і з вдячністю відмічати їхню готовість помогти в здійснюванні українських проєктів. Український Гарвард може радіти кількома сотнями дійсних, вірних та випробуваних приятелів. Серед них—французи, ірляндці, поляки, жиди, італійці, японці. англійці та інші. Лише в особистому складі редакції англомовного українознавчого журналу УНІГУ є понад десяток визначних науковців різного національного походження.

Однією з кільколітніх вже приятелів українців у Гарвардському університеті є Ляриса (Кіся) Троллє, професійна бібіотекарка, яка віддано сприяє розвиткові програми українських студій у цьому університеті, піклуючись українікою в підручній бібліотеці Українського Наукового Інституту. Хоч основна і вже багата збірка україніки зберігається у потужній, центральній ім. Вайднера бібліотеці, як теж у Гарвардській бібліотеці ім. Гутона, інститутська бібліотека є дуже корисна і входить з повним визнанням у багатогранну систему бібліотек цієї високої, міжнародної слави школи.

Кіся працьовита, обов'язкова, впорядкована з питомим її тонким гумором, завжди ввічлива. Вона вже кілька років на пенсії, але рішила не проводити заслуженого відпочинку в бездіяльності, а далі працює, хоч тепер уже як „валюнтір", у своїй професії. Вона цікава, повна енергії особа.

Л. Троллє народилась у російській сім'ї в Тифлісі на Кавказі. Виростала в Ленінграді і там ходила до російської гімназії. Вийшла заміж за данця, який прибув до Ленінграду з Данії як працівник підприємства в Копенгагені, що звалось Ґрейт Нордгерн Телеграф Компані для прокладання телеграфічного кабля з Ленінграду до Владивостоку. Кілька літ пізніше данська компанія перенесла молоде подружжя до Шангаю в Китаю. Деякий час жили вони теж у Японії. З приходом влади комуністів у Китаю, Троллів евакуовано до Данії. По кількох роках те подружжя еміґрувало до Америки і тут пан Троллє поступив на працю в телеграфічній компанії в Массачусеттс.

Кіся почала роботу в Гарварді, в слов'янському відділі Вайднерівської бібліотеки в другій половині 1950-их років.

У 1978 р. відомий нашому громадянству бібліограф та бібліотекар Е. Касинець, тоді керівник бібліотеки УНІГУ, запросив К. Троллє розробити систему розповсюджування та продажу дублікатів. Вона зайнялась тим не лише вміло, але й з неабияким завзяттям, наладнуючи проглядне діловедення та досягаючи значних успіхів.

По відході Е. Касинця до Берклі в Каліфорнії, Кіся повністю присвятилась впорядкуванню та каталогуванню бібліотеки Інституту, продовжуючи одночасно займатись розповсюдженням дублікатів. Завдяки їй, дублікати україніки не пропадали десь там у темних закутинах порохом, а опинялись на полицях багатьох університетських бібліотек в Америці, Канаді, Австралії, Японії, Англії.

При тому Кіся співпрацює теж з адміністрацією журналу УНІГУ, опікуючись 75 вимінами нашого журналу за видання інших інституцій.

У перших трьох роках Троллє одержувала за свій труд невеличку платню. Але як бюджетова ситуація УНІГУ значно погіршилась внаслідок інфляції та браку фондів, Кіся заявила, що працюватиме як „волюнтір", тобто без жадної грошової винагороди. І так вона працює вже другий рік.

Кожноденна праця вимагає уваги та зусилля. За урядування Кісі скомплетовано та оправлено 33 томи періодики. Лише в цьому останньому році отримано дари і закаталоговано 565 томів цінних видань. За ціле п'ятиліття діяльности Троллє розповсюджено майже 9 тисяч томів дублікатів із збірки україніки, отримуючи за них майже 35 тисях долярів. Та сума грошей значно допомогла утримати, збагатити та впорядкувати бібліотеку.

Наша Кіся заявляє: „Моє спілкування з українцями в Бостоні та в УНІГУ було і є дуже радісне та щасливе".

ФКУ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА Каспар Вайнберґер перебуває тепер в Південній Кореї в ролі офіційного речника Уряду на похоронах чотирьох південнокорейських міністрів, які загинули від вибуху бомби в Рангуні Бурма. Крім ЗСА, 29 інших держав прислали свої делеґації на похорон. У зв'язку з цим трагічним інцидентом у політичних колах ЗСА почали говорити про евентуальні зміни в подорожі президента Роналда Реґена до країн Азії, а деякі навіть дораджували, щоб Президент зрезиґнував з відвідин до Південної Кореї так, як це він зробив з Філіппінами. Урядові особи в Білому Домі заявили однак, що не буде жадної зміни у плянах поїздки Президента, бо в теперішній ситуації ЗСА повинні підтвердити свою непохитну приязнь з Південною Кореєю, вірним альянтом Америки.

ПОСАДНИК ЧИКАҐО Геролд Вашінґтон закликав страйкуючих учителів і шкільну раду повернутись до переговорів і закінчити страйк, який, як відомо, триває вже два тижні і приблизно пів мільйона учнів позбавлені науки. Страйком охоплені 27,000 учителів і 11,000 допоміжних сил, які домагаються 10-відсоткової підвишки, а рада пропонує половину з цього.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Монтреалі, Квібек, Канада

повідомляє, що

в суботу, 29-го жовтня 1983 р., о год. 2-ій по пол. в залі Пластової Домівки в Монтреалі, Канада

при 3355 Дандуранд

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Окружного Комітету Відділів УНС МОНТРЕАЛЬСЬКОЇ ОКРУГИ

До участи в нарадах запрошується відділових урядовців та конвенційних делеґатів наступних Відділів:

434, 448, 465, 471, 473, 474, 475 і 492

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь СТЕПАНА ГАВРИША, головного організатора УНСоюзу
4. Обговорення осінньої організаційної кампанії
5. Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

Степан Гавриш, головний організатор УНС

Текля Мороз, головна радна УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Текля Мороз, *голова*

Павло Дубас, *касир* **Осип Дячишин,** *секретар*

Клівленд і околиці!

В неділю, 23-го жовтня 1983 р., о год. 1:30 по пол. в залі Кредитової Кооперативи „Самопоміч"

при 6108 Стейт Ровд, ПАРМА, Огайо

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу КЛІВЛЕНДСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делеґати наступних Відділів:

18, 50, 71, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240, 251, 291, 295, 328, 334, 336, 346, 358, 364.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої кампанії.
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року.
5. Обговорення загальних союзових справ.
6. Внески, запити і закриття зборів.

У нарадах візьмуть участь:

Д-р Іван Флис, головний предсідник УНС

Тарас Шмаґала, головний радний УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Василь Ліщинецький, *голова* **Роман Возьняк,** *секретар*

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ОДИН ДЕНЬ З ЛЄНЬОМ

(Спортовий фейлетон)

Повертаючись недавно з канадської риболовлі в околиці Драйдену, Онт., вступаю по дорозі до Торонто, щоб відвідати Олександра (Лєня) Скоценя. Заходжу до його завжди гостинної хати у Вестоні на передмісті Торонто і застаю Лєнка при машинці до писання у його студіо. Лупить по клявішах, аж тріщить. І очам своїм не вірю, що з такого великого футболіста зробився такий великий писака і літературник з цивільною відвагою написати книжку „З футболом у світ".

„Ну, як там іде?" — питаю. „Як кров з носа, — відповідає Леньо. — Маю книжку майже на викінченні, але чим ближче до кінця, тим тяжче і повільніше йде. Справа в тому, що не маю належного спокою і бракує потрібної концентрації. Час взагалі не є проблемою, бо його маю доволі багато, особливо тепер, після того, як пішов на емеритуру. Хмара домашніх проблем, пов'язаних із занепадаючим здоров'ям моєї дружини Мілі, справляють мені найбільше клопоту. Очевидно, журить мене теж фінансова сторінка, бо своїх грошей не маю, а чужих не хочу просити, щоб не виглядало на жебранину. Я ніколи жебраком не був і не буду. Крім того, все коштує сьогодні так багато. Потрійно почвірно або більше, як ще донедавна. Інфляція!".

А я йому на це: „Вел, Лєню, але ти не забувай, що в Чикаґо ми зібрали для тебе, так би мовити, з власної пильности, пару центів на конто в касі „Самопоміч", завдяки жертвенности деяких осіб і підприємств".

„Це дуже гарно з вашого боку, — каже Лєньо, — Чикаґо завжди ставилося до мене дуже прихильно і, як сам знаєш, я маю там багато щирих приятелів. Стара 'война'! Щоб тільки слідами Чикаґо пішли інші українські осередки, то все було б гаразд. Такої книжки нам безумовно треба і вона напевно вийде. Ми під цим оглядом у порівнянні з іншими національностями ще такі бідні. Може в цій книжці не все буде так похвально й по-літературному, як дехто собі уявляє. Але зате буде там багато правди і щирости, а правда часом в очі коле. Зрештою, такий ще не народився, щоб усіх задоволив".

І так ми говорили, а час втікав... Я навіть не зчувся, що треба було вже їхати на летовище, бо менше ніж за годину відлітав мій літак. На щастя, летовище було дуже близько хати Лєнка. Тільки п'ять хвилин їзди автом, так що був ще час рубнути по одному на дорогу. І Лєньо скоро побіг до кухні та приніс в одній руці „чисту", а в другій „джус". Навіть Міля присіла до нас на хвилинку...

Дуро

Олександер Скоцень

ВІДБУВСЯ 4-ИЙ ТУРНІР ҐОЛЬФА УСВТ „Ч. СІЧ"

Цей турніт пройшов вповні успішно 17-го вересня ц. р. на ґольфовому майдані Ратґерського університету поблизу Ню Бранзвік, Н. Дж. В ньому взяли участь 43 змагуни. Усі гри відбулися на високоякісному рівні в час прегарної погоди.

Переможцем турніру вийшов Юрій Бер з Філядельфії, що незначно переміг Богдана Аннюка, Франка Петрика та Осипа Поспішила. Щоправда, всі вони закінчили гру 79-ма стрілами, але Ю. Бер осягнув найкраще відношення до т.зв. „пар" у першій частині грй. Друге місце зайняв Ф. Петрик, третє О. Поспішил і четверте Б. Аннюк. Найдальшим ударом відзначився Юрко Тарасюк, а найближче прапорця потрапив Степан Татаренко.

П'ятнадцять змагунів переграли турнір за 85 або менше ударів, що вказує на те, що ці українські ґольфісти, учасники турніру, підвищили свій рівень гри. Як і в минулих роках, переможці були нагороджені трофеями, уфундованими УСВТ „Ч.СІЧ", а українські організації та підприємці причинилися до того, що вартість усіх нагород перевищила 900 долярів. Найбільшу суму вже четвертий раз пожертвував Український Народний Союз, а за ним: фірма Смук, Шарп; Український Братський Союз; щадниця „Тризуб" в Нюарку; Роман Ричок; „Десна" Інк.; Пітьо-Олесницький—Пітьо; Олександер Смаль і Спілка; „Говерля"; „Дністер"; Литвин і Литвин, та Іван Ярема.

Після турніру в приміщеннях „Голідей Інн" в Сомервіллі власником якого є член УСВТ „Ч. СІЧ" Микола Бойчук, відбулася спільна вечеря, під час якої вручали нагороди. Привітавши учасників від УСВТ „Ч. Січ" та поґратулювавши переможцям, голова УСВТ „Ч. Січ" М. Стебельський запросив учасників на черговий 5-ий турнір, який відбудеться в наступному році, саме в часі, коли Товариство відзначатиме свій 60-річний ювілей.

Нестор Л. Олесницький
(Ланковий ґольфа УСВТ „Ч. Січ")

НОВІ УСПІХИ ТЕНІСИСТКИ УСВТ „Ч. СІЧ"

В чергових міжколеджових змаганнях, що відбулися 27-го вересня ц.р., Зеня Матківська, яка під сучасну пору репрезентує свій коледж Віллянова, впевнено перемогла Аліну Остачер вислідом 6-0, 6-0. В подвійній грі Зеня разом із своєю партнеркою Трішею Стайрікер перемогли пару Райдер коледжу А. Остачер і Л. Фукс вислідом 6-2, 6-1.

(от)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Інж. **ВАСИЛЬ ТРИЛЬОВСЬКИЙ**, член УНС Відд. 194-го в Ню Йорку помер 3-го серпня, 1983 року на 80-му році життя. Нар. 1903 року в Коломиї, Україна. Членом УНС став в 1963 році. Залишив у смутку брата і сестер з родинами. Похорон відбувся 8-го серпня, 1983 року на цвинтарі Кот де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
О.Юзенів, секр.

ЯРОСЛАВА ЛЕВИЦЬКА, член УНС Відд. 25-го Т-ва „Свобода" в Джерзі Сіті, Н.Дж., померла 7-го серпня, 1983 року на 76-му році життя. Нар. 1907 року в Головчинцях, пов. Заліщики, Україна. Членом УНС стала 1972 року. Залишила в смутку сина Софрона з дружиною Маргаретою, доньку Віру і сестру Дарію Клюс. Похорон відбувся 11-го серпня 1983 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

ВАРВАРА ТИЖБІР, член УНС Відд. 178-го ім. Св. Марії в Манчестері, Н.Г., померла 5-го серпня 1983 року на 97-му році життя. Нар. 1886 року в Україні. Членом УНС стала 1935 року. Залишила в смутку сина Андрія, доньок Рожу і Аліцію. Похорон відбувся 8-го серпня 1983 року на цвинтарі св. Ядвіґи в Бедфорді, Н.Г.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Беднарчик, сер.

ПИЛИП ГУК, член УНС Відд. 471 ім. ген. Т. Чупринки в Монтреалі, Кве., помер 25-го серпня 1983 року на 63-му році життя. Нар. 1920 року в Україні. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину Наталію, дочку Лярису Гарасимович, дві внучки, та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 26-го серпня 1983 року на цвинтарі Код де Нейшенс в Монтреалі, Кве. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Д.Явірницька, секр.

ПЕТРО РИБАК, член УНС Відд. 47-го ім. Ольги Басараб в Бетлегемі, Па., помер 10-го вересня 1983 року на 60-му році життя. Нар. 1923 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Маргарету і семеро дітей у віці від 6 до 19 років, двох братів і дві сестри. Похорон відбувся на цвинтарі укр. гр. - кат. парохії в Бетлегемі, Геллертавн, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Анна Гарас, секр.

СТЕПАН НИЖНИК, член УНС Відд. 376-го ім. Т.Шевченка в Торпі, Виск., помер 13-го вересня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 27-го травня 1915 року в Ст. Пол, Мінн. Членом УНС став в 1948 році. Залишив у смутку двох братів і дві сестри. Похорон відбувся 16-го вересня 1983 року на цвинтарі св. Тройці в Торпі.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Ґвязда, секр.

ЛИЛІЯН ДИЧАК, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії в Скрентоні, Па., померла 14-го вересня 1983 року на 55-му році життя. Нар. 1928 року в Скрентоні, Па. Членом УНС стала в 1944 році. Залишила в смутку брата Евгена з дружиною та двома дітьми і дальшу родину. Похорон відбувся 17-го вересня 1983 року на цвинтарі св. Володимира в Скрентоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

АННА КАДЕЛЯК, член УНС Відд. 305-го в Магоной Сіті, Па., померла 20-го вересня 1983 року на 74-му році життя. Нар. 7-го жовтня 1909 року в Еклі, Па. Членом УНС стала в 1940 році. Залишила в смутку трьох синів і п'ять доньок. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Магоной Сіті, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Маргарета Гентош, секр.

ПАВЛИНА Г. ФРАНКО, член УНС Відд. 205-го ім. О.Тисовського в Йонкерсі, Н.Й., померла 23-го вересня 1983 року на 54-му році життя. Нар. 1929 року в Шамокіні, Па. Членом УНС стала 1972 року. Залишила в смутку мужа Петра, синів Петра, мол., і Степана, маму Анну Соколовську, сестер Перл Демінджер і Доротею Станкевич. Похорон відбувся 26-го вересня 1983 року на цвинтарі в Канвертоні, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Остап Винник, секр.

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ЗБОРИ ● ВІДДІЛІВ УНС ●

НЕДІЛЯ, 23-го ЖОВТНЯ 1983 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Йосафата зі звичайним порядком нарад. Просимо чл. прибути і вирівняти членські вкладки. — Ст. Васьків, предс., Т. Кубарич, фін. секр., Ст. Мартинюк, кас., Ст. Приимак і Катерина Марголич — чл. Управи.

Різне

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ БРАТА **ФЕДОРА ҐУЛИЧА**, який виїхав до Німеччини 1939 року. Хто знав би про його долю прошу повідомити:
JOHN GULYCZ
6308 Lilac Place
Sarasota, Fla. 33581